

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT

Бр./Nr 12-3055/3

03-01-2024 г./в.

Врз основа на член 22 став 1 од Законот за спречување корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/19), член 40 став 3 од Деловникот за работа на Државната комисија за спречување на корупцијата, постапувајќи по предмет оформен по пријава поднесена од познат подносител, Државната комисија за спречување на корупцијата (во натамошниот текст ДКСК), на 97-мата седница одржана на 26.12.2023 година ја донесе следната

ОДЛУКА

Постапката по предметот со број 12-1881/1 од 12.05.2021 година, оформен по доставена пријава за службени лица од Општина ///, **СЕ ЗАПИРА.**

ДКСК утврди дека нема елементи за натамошно постапување согласно Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси.

ДКСК до Министерството за транспорт и врски ќе достави Укажување за потреба од усогласување на одредбите од Законот за урбанистичко планирање кои се однесуваат на постапката за подготовка на плански документи со одредбите од Законот за животна средина кои се однесуваат на постапката за оцена на влијанието врз животната средина на планските документи.

Предметот со број 12-1881/1 од 12.05.2021 година да се затвори и да се архивира.

Одлуката на ДКСК во деперсонализирана форма да се објави на веб страницата на Државната комисија во рок од 5 (пет) дена од донесувањето.

Образложение

Од страна на познат подносител – /// здружение на граѓани /// на ден 12.05.2021 година поднесена е пријава против службени лица од Општина ///, и оформен е предмет број 12-1881/1 од 12.05.2021 година.

Наводите во пријавата се однесуваат на сомнежи за воздржување од делување во рамки на нивните законски надлежности во постапката за спроведување на Стратегиска оцена за влијанието врз животната средина за Урбанистички план вон населено место ///, која според изнесеното во пријавата не била спроведена во согласност со закон.

Во пријавата се изнесени наводи дека во постапката за подготовка на урбанистички план вон населено место ///, Општина ///, постапката за стратегиска оцена за влијанието врз животната средина ја спровел приватниот инвеститор наместо градоначалникот на Општина ///, за кого подносителот смета дека за истото има законска обврска согласно одредбите од Законот за животната средина.

Подносителот на пријавата изразил сомневање дека експертот којшто бил ангажиран за спроведување на стратегиска оцена ангажманот не го добил по постапка за јавна набавка спроведена од страна на општината како што е пракса и законска обврска, туку врз основа на Решение кое отвора сомневање дека истиот сам се назначил за експерт.

Подносителот смета дека околностите наведени во пријавата поттикнуваат сомнеж дека службени лица од Општина **///** во постапката за спроведување на Стратегиска оценка за влијанието врз животната средина за Урбанистички план вон населено место **///** свесно и намерно се воздржале од преземање на дејствија согласно нивните надлежности пропишани со одредбите на Законот за животната средина, Законот за јавните набавки и Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, заради остварување на лична корист или корист за приватниот инвеститор, а на штета на јавниот интерес.

Во пријавата доставена до ΔΚΣΚ подносителот упатил на законски одредби кои се релевантни за предметот на пријавата и укажал на ризиците кои се однесуваат на независноста на проценката а кои произлегуваат од околностите во кои истата е спроведена од страна на инвеститорот наместо од страна на градоначалникот на општината.

Кон пријавата подносителот има доставено дополненија кон кои е приложена копија од поткрепувачка документација за наводите изнесени во пријавата. Воедно, во едно од дополненијата е изразено сомневање и за незаконитости во постапувањето на службени лица од Секторот за просторно планирање при Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП), кое произлегува од давање на позитивно мислење по Извештај за Стратегиска оценка за влијанието врз животната средина - на извештај кој наводно бил изработен од експерт кој бил ангажиран од страна на приватните инвеститори кои ќе го реализираат планот.

Со цел проверка на наводите и утврдување на фактичката состојба во пријавениот случај, ΔΚΣΚ изврши увид во јавно достапни податоци и информации и достави барања за прибирање податоци и информации до Општина **///** и до Министерството за животна средина и просторно планирање.

Од увидот во јавно достапните податоци и информации и во податоците, информациите и документацијата доставени до ΔΚΣΚ на нејзино барање, утврдена е следната фактичка состојба:

Општина **///** на 30.10.2017 година донела Одлука за спроведување на стратегиска оценка на влијанието врз животната средина на планскиот документ Урбанистички план вон населено место **///** кој го донесува Општина **///**. За спроведувањето на стратегиската оценка Општина **///** на 08.11.2017 година побарала мислење од МЖСПП, доставувајќи ја во прилог одлуката донесена на 30.10.2017 година како и формулар за стратегиска оценка за влијанието врз животната средина од 30.10.2017 година, изработен согласно терк на МЖСПП, по што од страна на МЖСПП било доставено известување дека Министерството ги прифаќа одлуката и формуларот, со напомена дека истите задолжително треба да се објават на веб-страницата на органот кој то подготвува и планскиот документ.

На 05.04.2021 година Општина **///** до МЖСПП доставила Барање за Мислење за Нацрт-извештај за стратегиска оценка на влијанието врз животната средина на планскиот документ Урбанистички план вон населено место **///**, за којшто МЖСПП до Општина **///** на 21.06.2021 година доставило позитивно мислење.

Позитивно мислење за финален Извештај за стратегиска оценка на влијанието врз животната средина на планскиот документ Урбанистички план вон населено место **///** од

страна на МЖСПП е издадено на 27.10.2021 година. Видно од содржината на Мислењето, МЖСПП немало забелешки и дало позитивно мислење за содржината и обемот на документот. Во Мислењето на МЖСПП било посочено дека предметниот извештај ги содржи аспектите за заштита на животната средина, како и економските и социјалните прашања во фазите на планирање и имплементирање на планот како и преглед на регулаторната рамка и процедури кои ќе служат како основа за проценки на влијанијата врз животната средина за сите идни потпроекти кои би се реализирале во рамки на планот.

Во издаденото позитивно мислење на МЖСПП било изнесено дека Министерството смета дека општата цел на Извештајот за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина на планскиот документ е постигната односно дека е направена целосна анализа на потенцијални влијанија од донесувањето и имплементацијата на урбанистичкиот план кој е предмет на стратегиска оцена, и дека воедно се утврдени и мерки за заштита, намалување и неутрализација на негативните влијанија и план за мониторинг на животната средина.

Во издаденото Мислење МЖСПП препорачало доследна примена на мерките предвидени во Извештајот.

Финалниот извештај за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина на планскиот документ Урбанистички план вон населено место *///*, Општина *///*, издаден во октомври 2021 година, бил изработен од страна на експертот *///*, дипломиран инженер по заштита на животната средина. Кон Извештајот е приложено Уверение издадено од МЖСПП на 27.02.2020 година, за положен стручен испит за стекнување на статус експерт за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина од чија содржина произлегува дека експертот *///* има стекнато право да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води МЖСПП. Кон финалниот Извештај е приложено и Решение за определување на *///* за експерт за изработка на Извештај за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина за урбанистичкиот план вон населено место *///*, кое не содржи архивски број и датум ниту податоци за изработувач и потписник и од чија содржина и форма не може да се утврди кој е органот што го издал.

При увидот во податоците, информациите и документацијата доставени до ΔΚΣΚ од страна на Општина *///* и од страна на МЖСПП во текот на постапувањето по предметот не беше утврдено дека ангажираниот експерт бил назначен или предложен од страна на Општина *///*.

Во текот на постапувањето по предметот беше извршен увид во документацијата издадена од страна на Општина *///*, која до ΔΚΣΚ беше доставена од страна на подносителот на пријавата. Содржината на истата упатува на тоа дека експертот *///* бил ангажиран од страна на приватниот инвеститор, кој до Општина *///* го доставил првиот нацрт-извештај за стратегиска оцена на влијанието на урбанистичкиот план.

Видно од одговорот на Општина *///* на барањето на ΔΚΣΚ, во однос на постапката за изработка на стратегиска оцена на влијанието на конкретниот урбанистички план на животната средина, Општина *///* ги зела предвид одредбите на Законот за урбанистичко планирање согласно кои финансирањето на изработката на урбанистичките планови од страна на заинтересирани физички и правни лица се врши со постапката за поднесување на иницијатива, при што кон иницијативата подносителот приложува и изјава за подготвеност за финансирање на изработката на урбанистичкиот план и за износот на средствата за таа намена.

Имајќи ги предвид посочените одредби, Општината оценила дека ангажманот на експертот за изработка на извештај за оцена на влијанието на планскиот документ го финансира подносителот на иницијативата со оглед на тоа што постапката за стратегиска оцена е дел од донесувањето на урбанистичкиот план. Следствено, со оглед на тоа што изработката на конкретниот плански документ не е финансирана од страна на Општина ///, не била спроведена ниту постапка за јавна набавка за услуги за изработка на стратегиска оцена, кои постапки според одговорот на Општината задолжително се спроведуваат за плански документи чија изработка ја финансира Општина ///.

Процесот на изработување и донесување на урбанистички планови е пропишан со одредбите на Законот за урбанистичко планирање. Имено, согласно член 38 од Законот за урбанистичко планирање, за водење на постапката за изработување и донесување на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село и урбанистички план вон населено место е надлежен градоначалникот на општината. Согласно член 39 од Законот, заинтересираните физички и правни лица, граѓаните, здруженијата, организациите, институциите и органите на државната управа, можат да поднесат иницијатива за изработка на нов односно изменување и дополнување на постоен урбанистички план до општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, како и до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Истовремено, со членот 40 од истиот закон е определено дека за изработување на урбанистичките планови, општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, задолжително донесуваат годишна програма. Во истиот член е пропишано дека Изработката на урбанистичките планови од програмата се финансира од буџетот на општината, буџетот на општината во градот Скопје, буџетот на градот Скопје, Буџетот на Република Северна Македонија, како и од страна на заинтересирани правни и физички лица. Воедно, со членот 40 од Законот за урбанистичко планирање е определено и дека финансирањето на изработката на урбанистичките планови од страна на заинтересирани физички и правни лица се врши со постапката за поднесување на иницијатива од членот 39 од овој закон, при што кон иницијативата подносителот приложува и изјава за подготвеност за финансирање на изработката на урбанистичкиот план и за износот на средствата за таа намена.

Постапката за стратегиска оцена на влијанието на урбанистичките планови на животната средина е пропишана со одредбите на Законот за животна средина. Според членот 65 од овој закон, стратегиска оцена се спроведува на плански документи кои се подготвуваат во областа на земјоделството, шумарството, рибарството, енергетиката, индустријата, рударството, транспортот, регионалниот развој, телекомуникациите, управувањето со отпадот, управувањето со водите, туризмот, просторното и урбанистичкото планирање и користењето на земјиштето и со кои се создава основа за изведување на проекти за кои се врши оцена на влијанието врз животната средина или на сите плански документи со кои се уредува управувањето со заштитените подрачја прогласени согласно со закон или пак можат да влијаат врз тие подрачја. Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува

критериумите врз основа на кои се определува дали еден плански документ би можел да има значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето. Органот кој го подготвува планскиот документ е должен да донесе одлука за спроведување или одлука за не спроведување на стратегиска оцена во која се образложени причините за спроведувањето, односно не спроведувањето согласно посочените критериуми.

Во продолжение, членот 67 од Законот за животна средина определува дека Стратегиската оцена ја спроведува органот кој го подготвува планскиот документ, и дека органот кој го подготвува планскиот документ за изготвувањето на извештајот за животната средина, ангажира најмалку едно лице од Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина од членот 68 на овој закон, кој го потпишува извештајот како одговорно лице за неговиот квалитет.

Од погоре наведеното може да се констатира дека иако од посочените одредби од Законот за животна средина произлегува дека спроведувањето на стратегиска оцена и ангажирањето експерт од Листата на експерти за животна средина е обврска на општината, Општина ///, тргнувајќи од одредбите на Законот за урбанистичко планирање, ценела дека постапката за стратегиска оцена на влијанието е дел од донесувањето на урбанистички план чија изработка ја финансира подносителот на иницијативата којшто при поднесувањето на иницијативата изјавува и подготвеност за финансирање на изработката на планот, па оттаму, била согледана оправданост на тоа ангажманот на експертот да биде финансиран од страна на инвеститорот.

ΔΚΣΚ ги има предвид дејствијата што Општина /// ги презела во врска со спроведувањето на стратегиска оцена на влијанието врз животната средина на планскиот документ Урбанистички план вон населено место ///, како и дејствијата што биле преземени од страна на МЖСПП.

Истовремено, ΔΚΣΚ ги има предвид ризиците за независноста на проценката кои произлегуваат од состојба во која оценката се спроведува и финансира од страна на инвеститорот односно од страна на експерт којшто тој го ангажирал, наместо од страна на органот кој го подготвува планскиот документ, како и негативниот ефект на јавното добро на необезбедената независност при оцената на влијанието.

Врз основа на погоре наведеното, ΔΚΣΚ цени дека фактичката состојба произлегла од подрегулираност на постапката за изработка на стратегиска оцена на влијанието врз животната средина на планските документи во рамки на Законот за урбанистичко планирање во контекст на постапката за подготовка и финансирање на подготовката на планските документи, и негова неусогласеност со релевантните одредби од Законот за животна средина.

ΔΚΣΚ цени дека неусогласеноста на законите оневозможува нивна доследна примена, и поради тоа утврди дека постојат услови до Министерството за транспорт и врски да достави укажување за потреба од усогласување на одредбите од Законот за урбанистичко планирање кои се однесуваат на постапката за подготовка на плански документи со одредбите од Законот за животна средина кои се однесуваат на постапката за оцена на влијанието врз животната средина на планските документи, поради потреба од прецизирање на обврските на различните инволвирани страни кои произлегуваат од тие одредби, со цел намалување на ризиците од нанесување на штета на јавното добро.

Следствено, ДКСК одлучи како во диспозитивот на оваа Одлука.

Доставено до:
- подносителот на пријавата

Изработил: А.Р.М.
Одобрил: м-р Ш.С., член на ДКСК

ДРЖАВНА КОМИСИЈА
ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА
Заменик-претседател
Софка Пејовска Дојчиновска